

NEMIS TILI DARSLARIDA O'QUVCHILARGA O'YIN USULLARIDAN FOYDALANISHNING SAMARALARI

*G.B.Esbergenova – katta o'qituvchi
Nietullaeva Q-Nemis tili va adabiyoti mutaxassisligi 1-kurs talabasi*

Chet tilini, ayniqsa, nemis tilini bolalarga o'rgatishning samarali usullarini topish ko'plab ota-onalar va o'qituvchilar uchun dolzarb masala hisoblanadi. Bolalar tabiatan tez o'rganishga moyil bo'lishsa-da, bu jarayonni yanada qiziqarli va samarali qilish uchun maxsus yondashuvlar talab etiladi. Bolalar yangi tilni o'yin, vizual materiallar, qo'shiqlar, interaktiv mashg'ulotlar orqali tezroq o'zlashtiradilar.

Eng muhim jihat – bolaning o'ziga xos o'rganish uslubini aniqlab, unga mos metodlarni qo'llashdir. Tilni o'rganish jarayoni zavqli bo'lsa, bola uni tez va oson o'zlashtiradi.

Ushbu maqolada nemis tilini bolalarga o'rgatishning eng samarali metodlari, ularning afzalliklari va qo'llash usullari haqida so'z yuritamiz. Bolalar tabiatan o'yin orqali o'rganishga moyil. O'yin elementlari o'z ichiga qiziqish, ishtirok va motivatsiyani olganligi sababli, nemis tilini o'yin orqali o'rgatish samarali hisoblanadi.

Zamonaviy til o'qitish metodikasi kommunikativ yondashuv, innovatsion vositalar va bolalarning faol ishtirokini o'z ichiga oladi. Ayniqsa, nemis tilini o'rganish va o'rgatishda metodik yondashuvning to'g'ri tanlanishi o'quv jarayonining samaradorligini belgilaydi. Ushbu maqolada nemis tilini o'qitishda qo'llaniladigan samarali metodlar haqida fikr yuritmoqchimiz.

1. Kommunikativ yondashuv metodi

Kommunikativ yondashuvda asosiy e'tibor tilni **aloqa vositasi** sifatida qo'llay olishga qaratiladi. O'quvchi grammatikani yodlash emas, balki uni real vaziyatlarda ishlatishni o'rganadi.

- Rol o'yinlari (Rollenspiele)
- Muammoli vaziyatlar yaratish va ularni yechish

2. Audiovizual metod

Tinglab tushunish va ko'rish orqali o'rganish usuli tilni tabiiy kontekstda o'zlashtirishga yordam beradi.

3. O'yinli metodlar

D

i M

- Ilug'at kartochkalari (Flashcards)
- So'zlar domino o'yini
- "Kim bu?" savol-javob o'yini (Wer ist das?)

4. Integrativ yondashuv

Nemis tilini boshqa fanlar bilan bog'lab o'rgatish o'quvchining umumiy bilim doirasini kengaytiradi. Masalan, nemis tilida geografik, tarixiy yoki ekologik mavzularni o'rganish.

5. Onlayn platformalar va raqamli texnologiyalar

Zamonaviy o'quvchilar uchun interaktiv ilovalar va saytlar tilni mustahkamlashda katta yordam beradi:

i

n

- Zoom orqali onlayn suhbatlar va tandem darslar

a

6. Jismoniy harakat bilan bog'liq o'yinlar

Simon sagt (Simon aytdi) – buyruqlar bajarish orqali nemischa fe'llarni va buyruq gaplarini o'rganish.

i

l

n

i

o

Bolalar obrazli va eshitish orqali tezroq o'rganadi. Shu sababli, nemis tilini o'rgatishda quyidagi usullardan foydalanish foydali bo'ladi.

Nemis tilida qo'shiqlar tinglash orqali bolalar talaffuz va yangi so'zlarni oson o'rganadilar.

"Bruder Jakob" (Jabbor aka)

"ABC-Lied" (Alifbo qo'shig'i)

Texnologiyalar rivojlangan davrda bolalar uchun maxsus til o'rgatuvchi ilovalardan foydalanish juda samarali.

Bolalar uchun nemis tilini o'rgatish jarayoni qiziqarli, interaktiv va oson bo'lishi kerak. O'yinlar, vizual materiallar, qo'shiqlar, ertaklar va interaktiv ilovalar orqali o'rganish bolalarning qiziqishini oshirib, samaradorlikni ta'minlaydi. Eng muhim jihat – bolaning o'ziga xos o'rganish uslubini aniqlab, unga mos metodlarni qo'llashdir. Tilni o'rganish jarayoni zavqli bo'lsa, bola uni tez va oson o'zlashtiradi.

Nemis tilini samarali o'qitish uchun metodlarni bir-biri bilan uyg'unlashtirish muhimdir. O'qituvchi interaktiv, kommunikativ va o'quvchiga yo'naltirilgan yondashuvlarni qo'llash orqali til o'rganish jarayonini samarali, qiziqarli va foydali qilishi mumkin. Har bir o'quvchining o'ziga xos ehtiyojlari va qiziqishlari hisobga olinishi kerak.

Xulosa qilib aytganda, bolalarga nemis tilini o'rgatishda zamonaviy, interaktiv va qiziqarli usullardan foydalanish nihoyatda muhimdir. O'yinlar, vizual va audio materiallar, texnologiyalarga asoslangan ilovalar va interaktiv mashg'ulotlar bolalarning tilda faol ishtirokini ta'minlaydi hamda ularning qiziqishini uyg'otadi. Shuningdek, bolalar uchun moslashtirilgan metodlar orqali ularning tilni tezroq va samaraliroq o'zlashtirishiga erishish mumkin. Shu bilan birga, o'qituvchi bolaning yoshiga, ehtiyojiga va qiziqishlariga mos yondashuvni tanlashi muhim sanaladi. Nemis tilini o'rganish jarayonini bolalar uchun ijobiy va maroqli tajribaga aylantirish, ularning tilga bo'lgan munosabatini ijobiy shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. J.Jalolov. Chet tilini o'qitish metodikasi. Toshkent 2012
2. Gerhard Neuner, Hans Hunfeld. "Chet tilini o'qitich metodlari". Namangan 2005
3. Duolingo Research (<https://www.duolingo.com>)